

Møtereferat

Ressursgruppe: Masser

Møte #2 – 4. september 2024

Framtiden i
våre hender

Støttet av Troms Fylkeskommune

Troms fylkeskommune
Romssa fylkkasuohkan
Tromssan fylkinkomuuni

asplan
viak

Framtiden i våre hender

Framtiden i våre hender jobber for en rettferdig verden der vi tar vare på mennesker, naturen og klimaet. Dette vil vi oppnå gjennom å få gjennomslag for samfunnsendringer som reduserer overforbruk og global ulikhet. Framtiden i våre hender ble stiftet i 1974 og er en hurtig voksende organisasjon med mere enn 47 000 medlemmer.

Asplan Viak er en kunnskapsorganisasjon som sammen med kundene våre finner de beste løsningene på de store utfordringene i et samfunn i endring.

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	Framtiden i våre hender
Tittel på rapport:	Møtereferat
Utarbeidet av:	Kristian Fredrik Nikolaisen
Dato:	4. september 2024 – Kl. 12.00-13.30

Møtereferat Ressursgruppe Masser 04-09-2024

SAK	TEKST
01	<p>Agenda</p> <p>Kl. 13:00 Velkommen og introduksjon</p> <p>Kl. 13:02 Presentasjonsrunde</p> <p>Kl. 13:05 Michal Gjerde snakker om CO2-beregninger av ombruksvarer og erfaringer med krav til bærekraftige masser i anbud</p> <p>Kl. 13:30 Kolbjørn Akervold snakker om vaskeanlegg for rensing av forurensede masser (Envir),</p> <p>Kl. 13:50 Anja Johnsen forteller om regelverket for bruk av masser og forurensede masser</p> <p>Kl. 14:10 Erfaringer siden sist</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åpen diskusjon og innspill • Deling av prosjektmuligheter
02	<p>INtroduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ombruk i Nord skal tilrettelegge for en sirkulær byggenæring i Tromsø med fokus på ombruk av byggematerialer. • Det skal gjennomføres konkrete og synlige ombruksprosjekter (piloter) med ulike aktører. • Foregående år har hatt fokus på å etablere nettverk med tre ulike ressursgrupper (byggematerialer, interiør og møbler, og elektro). • I 2024 opprettes det to nye ressursgrupper: masser og VVS.
03	<p>Presentasjoner</p> <p>Presentasjonene er lagt ut på Teams-gruppa og sendes ut som vedlegg i e-post.</p> <p>Direktelink til VegLCA (Excel) hos vegvesen.no: VegLCA v5.14B (XLSM) (vegvesen.no)</p> <p>DFØ sine råd til utslippsreduksjon på bygg- og anleggsplasser: Hvordan følge opp utslippsreduksjon på bygg- og anleggsplasser Anskaffelser.no</p>
04	<p>Diskusjon</p>

Michal Gjerde (Asplan Viak) snakket om CO2-beregninger av ombruksvarer og erfaringer med krav til bærekraftige masser i anbud.

- Klimafotavtrykk ved massehåndtering er håndtering, bearbeiding og frakt (energi, tradisjonelt normalt fossil diesel). (Inerte) masser som ligger i ro har ingen klimagassutslipp.
- Nevner at Vegvesenet har et regneverktøy for LCA-beregning av veiprosjekter. VegLCA er basert på Vegvesenets erfaringstall. Asplan Viak har hatt ansvar for utvikling av verktøyet og klimaberegningene.
- Viser eksempel med frakt av 1 tonn masser (50 km) på vei. Kan reduseres (ca. halveres) om det fraktes med båt.
- Viser et eksempel på hvordan man kan be entreprenører om å liste opp avstand og tonn for deponering av masser. Kan regne ut tonn-kilometer som videre er en indikasjon på klimagassutslipp, og inngå i tildelingskriterier.
- Kommer inn spm. ang. hvordan dette følges opp. Kan man bare lage et fiktivt budsjett? Løper risiko for kontraktsbrudd. Vil følges opp av tredjepart ved f.eks. BREEAM-sertifisering.
- Det virkelig store utslippet ved bygging på myr kommer fra drenering av myren. Her ser Vegvesenet på ulike løsninger – f.eks. membran rundt selve uttaket og å bygge vei på påler.
- John Barlindhaug poengterer at tildeling basert på tonn-kilometer kan ha uheldige konsekvenser for miljøet, dersom dette kriteriet betyr at man vil kunne få en dårligere behandling av forurensede masser. Her må man gjøre en helhetlig vurdering og sikre at riktig behandling av forurensede masser er et premiss i kontrakt med entreprenør.

Kolbjørn Akervold (Envir) snakket om vaskeanlegg for rensing av forurensede masser

- Kort om Envir sitt anlegg utenfor Bergen (se presentasjon for mer info):
  - Behandling av kjemisk forurenset jord og gravemasser: Vaskeanlegg
  - Behandling av biologisk forurenset jord: Jorddamping
  - Eget laboratorium for analyser av jord- og vannprøver
  - Har som mål om å gjenvinne 80 % av massene som leveres
- Har kun "kaker" med forurensede masser som utgående masse. Disse inneholder en del vann, og de har derfor et visst vannbehov. Vannet hentes fra sjøen via omvendt osmose-anlegg.

	<p>Anja Johnsen fortalte om regelverket for bruk av masser og forurensede masser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se presentasjon for mer info. <p>Åpen diskusjon om hvordan man kan få til et samarbeid rundt ombruk av masser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål om hvordan Tromsø kommune tar dette inn i nye anskaffelser. Tromsø kommune vurderer hvordan man skal få dette til (tildelingskriterier etc.), og dette er noe de behandler politisk nå og er opptatt av innspill fra bransjen. • Normene (blant annet VA-normen) nevnes som noe som kan gjøre det utfordrende å ombruke masser. • Kolbjørn Akervold nevner at det arbeides godt med å lage krav til ombrukte masser i Bergen. Mulig overførbart til Tromsø og andre kommuner. • Areal til mellomlagring av masser og deponi er utfordrende i Tromsø. Tromsø kommune er fullt klar over at dette er et problem og jobber med saken. • John Barlindhaug kommer med innspill om at det foreløpig ikke er et marked for et renseanlegg for masser i Tromsø. Entreprenør-siden sier at dette markedet evt. må bygges opp fra staten og kommunen gjennom hvilke krav som settes. Envir har en fordel med å ha en sentral beliggenhet sammenlignet med deponier, noe som gjør at det er lettere for entreprenør å ta kostnaden ved gjenvinningen.
05	Oppfølgingspunkter
06	<p>Neste møte (tentativt)</p> <p>Dato: 13.11.24</p> <p>Tid: 13:00-14:30</p> <p>Sted: Kirkegata 4/ Teams</p> <p>Agenda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disponering av masser – regelverk • Vurdering av massedisponering med hensyn til prioritering og kvalitet • Naturlig revegetering

Referent

Kristian Fredrik Nikolaisen

Sivilingeniør energi, inneklima, dagslys | VVS | BREEAM-AP

T: 472 84 098

E: kristian.nikolaisen@asplanviak.no

Deltakere

Navn	Firma	E-post	Til stede	Mott. ref.
<i>Eksterne foredragsholdere</i>				
Michal Gjerde	Asplan Viak	michal.gjerde@asplanviak.no	X	X
Kolbjørn Akervold	Envir	anja.johnsen@tromso.kommune.no	X	X
Anja Johansen	Tromsø kommune	anja.johnsen@tromso.kommune.no	X	X
<i>Deltakerorganisasjoner</i>				
John Ingar Jenssen	Asplan Viak	john.jenssen@asplanviak.no	X	X
Anders Enoksen	Asplan Viak	anders.enoksen@asplanviak.no	X	X
Asbjørn Reinertsen Liaøy	Asplan Viak	asbjorn.liaoy@asplanviak.no	X	X
Dan Michael Olsen	Tromsø fylke	dan.michael.olsen@troms-fylke.no	X	X
Erik Wikran	Tromsø havn	ewi@tromso.havn.no	X	X
Harald Kjelstrup	Perpetuum	harald.kjelstrup@perpetuum.no	X	X
Jon Barlindhaug	Perpetuum	john.barlindhaug@perpetuum.no	X	X
Kenneth Kristiansen	Stig Kristiansen	kenneth@stig-kristiansen.no	X	X
Pål Kristian Jensen	Tromsø havn	pje@tromso.havn.no	X	X
Tor Erlend Pedersen	Tromsø fylke	tor.erlend.pedersen@troms-fylke.no	X	X
Trygve Godtliebsen	Asplan Viak	trygve.godtliebsen@asplanviak.no	X	X
Viktoria Davidsson	Perpetuum	viktoria.davidsson@perpetuum.no	X	X
Jack Solli	Tromsø fylke	jack.solli@tromsfylke.no	X	X
Rune Ulriksen	Tromsø fylke	rune.ulriksen@tromsfylke.no	X	X
Rakel Fredriksen	Asplan Viak	rakel.fredriksen@asplanviak.no	X	X

